

การศึกษา

วัดเสาโคโคน

วัดเสาโคโคน คือ ชื่อเดิมของวัดคูลีดารามวรวิหาร พระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ซึ่งตั้งอยู่ที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พจนานุกรมวิสามานยนามไทย : วัด วัด ถนน สะพาน ป้อม ซึ่งนางสาวกนกวลี ชูชัยยะ เป็นผู้เรียบเรียง และสำนักงานราชบัณฑิตยสภาจัดพิมพ์เผยแพร่ อธิบายว่า วัดเสาโคโคนเป็นวัดโบราณที่สร้างขึ้นตั้งแต่ในสมัยอยุธยา สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงอธิบายว่า คำว่า “โคโคน” ในชื่อวัดเสาโคโคนนี้ น่าจะแปลว่า เสา, หลัก ส่วนคำว่า “ประ” เป็นคำนำเข้าไปให้ฟังไพเราะ ซึ่งคำอธิบายนี้ก็ตรงกับที่กล่าวกันว่า เดิมวัดนี้มีเสาหินมากมาย เสาหินที่ว่านี้มีขนาดโตประมาณ ๔ หรือ ๕ กำ (มาตราวัดรอบของกลม เมื่อวัดได้เท่าไรแล้วทบก็จะได้ยาวราว ๑๐ เซนติเมตร เช่นของกลมวัดรอบได้ยาว ๒๐ เซนติเมตร ของกลมนั้นเรียกว่ามีขนาด ๑ กำ) สูง ๒ ศอกเศษ ปักอยู่ที่มุมภายในพระระเบียงรายรอบพระอุโบสถ ซึ่ง

ปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว นอกจากนี้ยังมีคำอธิบายของชาวบ้านอีกว่า เสาโคโคน เพี้ยนมาจากคำว่า “เสาโคโคน” เพราะสมัยหนึ่ง เสาทำน้ำของวัดผูกขาด แต่ยังหาเสาใหม่มาเปลี่ยนไม่ได้ ต้องใช้ไม้อื่นมาค้ำไว้ก่อน และต่อมาชาวบ้านก็ได้เปลี่ยนชื่อวัดนี้ใหม่ว่า “วัดเสาวกนธ์” หรือ “วัดเสาวโคโคน”

วัดเสาโคโคนได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงศรีสุนทรเทพ พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีได้ทรงสถาปนาพระอารามนี้ขึ้นใหม่ แล้วคงจะน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระอารามหลวงในรัชกาลที่ ๑ ต่อมา ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาเสนานุรักษ์ ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุในวัดเสาโคโคนเป็นบางส่วน เมื่อเสร็จแล้วก็พระราชทานนามวัดแห่งนี้ว่า “วัดคูลีดาราม”.

อารยา กิรมงคลจิต